

Michal Kortyš, starosta Litomyšle: Na developery jsme doposud měli štěstí

Author: SF / Petr Bým | Published: 13.06.2011

Proč právě Litomyšl „umí“ to, o čem jinde - zdá se - mohou jenom snít?

Je nesnadné definovat, v čem ono „umění“ či „systém“ vlastně spočívá. Litomyšl měla prostě štěstí na určité souvislosti, na lidi, na jednotná zastupitelstva po celá dlouhá volební období a tak podobně. Vážíme si toho, že jsme se stali určitým pojmem v rámci České republiky tím spíš, že přímo v Litomyšli nějaké výrazné ovace nezaznávají. Ještě k té vaší otázce - v září budu společně s bývalým starostou Miroslavem Brýdlem vystupovat na konferenci Křížovatky architektury. Možná se tam dobereme k jasnější odpovědi.

Dokážete stručně definovat systém, o který se architektonický a urbanistický rozvoj vašeho města opírá?

Příklady táhnou. To je nejkratší možná definice. Litomyšl má uplynulými staletími nasazenu latku skutečně vysoko, a přestože poválečné období nepřestála úplně bez úhony, stále převažuje jednoznačná kvalita urbanistická i architektonická. A tu je třeba udržet za každou cenu. Proto stojíme o dobré architekty, ať už stavíme nové stavby, či napravujeme újmy způsobené památkovému fondu nebo veřejným prostranstvím. Systém nelze nějak podrobněji popsat - stejně jako není možné říci, proč sportovní tým bez slavných jmen je úspěšnější než ten hvězdami nabitý. Je to jemná chemie, těžko popsatelná souhra okolností, snaha udržet směr, který se zdá být ten správný. Prostě udržujeme kurs, který Litomyšl nasadila už před lety.

Pravděpodobně velmi podstatným prvkem systému, který Litomyšl zajišťuje kvalitní rozvoj, je městský architekt. Leckterá města včetně Prahy ho ovšem nemají. Je to prvek „nutný“?

Pro zdárné nastartování celého systému naprosto nezbytný. Městský architekt ovšem časem ztrácí své pozice současně s tím, jak vychovává a ovlivňuje své okolí. Poučená samospráva či ten již dříve zmiňovaný celý systém potom spolupracuje s jednotlivými zpracovateli už víceméně nezávisle. S městským architektem pak konzultuje jen dílčí věci, spíše jakési přesahy a souvislosti. A ten má díky tomu více času na práci s veřejností.

Zmínil jste práci s veřejností. Označil byste ji - podobně jako městského architekta - také za nutnou součást vašeho „systému“?

Hlas veřejnosti není možné přehlížet. Je ale třeba přicházet s jasným řešením. Pokud bychom organizovali ankety či veřejná hlasování bez jasné koncepce, tak by v Litomyšli moderní architektura nikdy nevznikla. Lidé jsou v této oblasti většinou velmi konzervativní. Navíc je třeba vždy znát k danému problému množství souvislostí a informací. To „běžný“ občan, který má spoustu osobních a pracovních starostí, nemůže v celém nezbytném kontextu obsáhnout. Komunikace proto probíhá především v rovině vysvětlování a obhajoby názorů, které vznikají v týmu odborníků. To ale v žádném případě neznamená, že by pro nás diskuze s občany a z nich vzešlé připomínky a podněty nebyly inspirací. Konstruktivní hlas jednotlivce pro nás má vždy svou váhu.

Zájmy města se nemusí krýt se zájmy podnikatelské obce. Klasický je například rozpor mezi podnikatelskými požadavky na parkovací místa a voláním veřejnosti po pěších zónách. Jaký recept na jejich harmonizaci má vaše město?

Správný univerzální recept jsme doposud neobjevili. Snažíme se v této oblasti najít rovnováhu, v praxi však zatím řešíme pouze dílčí problémy. Velmi nás například trápí problém s parkováním v historickém jádru města, kterému nadměrná autodoprava škodí a hyzdí jej. Snažíme se najít kompromis s lidmi, kteří mají na náměstí obchody a kteří tam žijí. Je to těžký úkol, město je malé, lidí hodně, hlavně v létě, když dorazí turisté. Najít nějaké ideální řešení tak, aby se obchodníkům na náměstí nekrátily tržby a člověk si tam zároveň nepřipadal jako na automobilových závodech, je velmi těžké.

Vy sám podnikáte - nedostáváte se do trochu schizofrenních situací? A jak zvládáte tento „souběh“?

Funkci starosty jsem přijal po dlouhém zvažování. Musel jsem si položit různé nepříjemné otázky, odpovědět si na ně a ujasnit si sám pro sebe pravidla hry. Morálně-etický problém nemám, protože v pozici veřejného činitele je pro mě zájem veřejný vždy nad zájmem osobním. Výběrových řízení, která naše město vypisuje, se nezúčastňuji, spíše se snažím přispět svými zkušenostmi při tvorbě městských zakázek.

Když se mluví o veřejných zakázkách, hned pak je řeč o korupci. Jak se s tímto jevem a vlastně a priori podezřením vyrovnáváte u vás?

V současné situaci je to zcela pochopitelný jev. Nezbyvá mi nic jiného, než trpělivě případná podezření vyvracet a předcházet jim - například zapojováním zastupitelů do rozhodovacích procesů, do výběrových komisí a také maximálně možnou informovaností. Běžnou praxí u nás je zveřejňování zakázek, transparentní řízení a průhledné zadávání podmínek. Děláme to tak už řadu let, protože to tak prostě dělat chceme - město z toho má prospěch. Nikoli proto, abychom vyvraceli případná podezření z korupce.

Chystá se novela zákona o veřejných zakázkách. Přinese podle vás nějaké změny?

Je dobře, že je tady alespoň nějaká snaha změnit stávající poměry a zprůhlednit financování veřejných zakázek. Na druhou stranu si nejsem úplně jist, jestli novela přinese reálné výsledky a jako taková bude faktickým řešením problému korupce. Někdy mám pocit, že zákony tvoří lidé, kteří se nezúčastnili ani jednoho výběrového řízení na straně investora. Já osobně bych volil hlavně jednoduché metody, třeba z tendru o cenu bych prvního a posledního vyřadil.

Stejně mizernou pověst jako veřejné zakázky má u nás i development. Jak se s developery vyrovnává vaše město?

Měli jsme doposud štěstí. Developerské firmy respektovaly fakt, že jsou v Litomyšli hostem, a respektovaly i naše požadavky a připomínky. Možná, že publicita, jíž se Litomyšli dostalo, v tom sehrává pozitivní roli. Zatím se nám tak ve vztazích s developery dařilo, jednání ovšem byla někdy velmi tvrdá. Osobně každého „solidního“ a „slušného“ - i když tato označení se v dnešní společnosti pomalu považují za sprostá slova - developera vítám a je pro mě novou výzvou. Vždy ovšem očekávám, že uskuteční své plány, ale zároveň se bude podílet na dotvoření a rozvoji města.

Jste ve funkci poměrně krátkou dobu, navazujete na své předchůdce. Budete něco měnit?

Mám možná jiné „trenérské metody“, ale ukazuje se, že je tu týmový duch, díky kterému se věci ubírají tím správným směrem. Takže nevidím důvod pro nějaké radikální změny.

Co se v Litomyšli bude - z hlediska urbanistiky a architektury - dít v nejbližších letech?

Doufám, že úspěšně zrealizujeme projekt Revitalizace Zámeckého návrší. Věřím, že přislíbené stamiliony budou v Litomyšli zhodnoceny dobře a že se tento dosud náš největší projekt zařadí do portfolia staveb, za které jsme tak dobře hodnoceni. Dokončíme také zbrusu nový územní plán a je třeba najít i konsenzus v trasování silnice R 35. Vedle toho máme rozpracováno pár zajímavých projektů. Uvidíme, který z nich a zda vůbec, spatří světlo světa. Znamé „hop“ zakřičíme až ve chvíli, kdy přeskočíme.

Starosta Litomyšle Michal Kortyš bude jedním z aktivních účastníků konference Křížovatky architektury, která se bude konat 15. září 2011 v Ballingově sále Národní technické knihovny v Praze. Třetí ročník této konference se zaměří na téma celospolečensky aktuální - veřejný prostor městský či příměstský a jak architektura ovlivňuje život společnosti. K diskusi budou přizváni zástupci komunální sféry, státní sféry, akademické obce, dále architekti, urbanisti a developeři. Bližší informace o konferenci a jejím programu na www.krizovatkyarchitektury.cz.

13.06.2011 08:51, SF / Petr Bým